

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ О ПРЕДАЈИ ПЕТЕРБУРШКОГ ЛИСТА МИРОСЛАВЉЕВОГ ЈЕВАНЂЕЉА РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И СЛИКА НИКОЛАЈА КОНСТАНТИНОВИЧА РЕРИХА РУСКОЈ ФЕДЕРАЦИЈИ

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о предаји Петербуршког листа Мирослављевог јеванђеља Републици Србији и слика Николаја Константиновича Рериха Руској Федерацији, који је потписан у Београду, 19. октобра 2019. године, у оригиналу на српском и руском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о предаји Петербуршког листа Мирослављевог јеванђеља Републици Србији и слика Николаја Константиновича Рериха Руској Федерацији, у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ
између Владе Републике Србије
и Владе Руске Федерације о предаји
Петербуршког листа Мирослављевог јеванђеља
Републици Србији и слика Николаја Константиновича
Рериха Руској Федерацији

Влада Републике Србије и Влада Руске Федерације, у даљем тексту:

Стране,

руководећи се тежњом да ојачају односе између две земље и да продубе међусобно разумевање међу њима,

имајући у виду историјски допринос народа две земље заједничком културном наслеђу Европе, и схватајући да брига о културним вредностима и њихово очување представљају приоритетне задатке,

усагласиле су се о следећем:

Члан 1.

За потребе овог Споразума коришћени појмови имају следећа значења:

„руска библиотека” - федерална државна буџетска установа „Руска национална библиотека” (Санкт Петербург, Руска Федерација);

„српски музеј” - Народни музеј у Београду (Београд, Република Србија);

„Петербуршки лист Мирослављевог јеванђеља” (у даљем тексту - лист Мирослављевог јеванђеља) - лист бр. 166 Мирослављевог јеванђеља који се чува у федералној државној буџетској установи „Руска национална библиотека” (које датира из периода између 1180. и 1200. године (1196?), 1 ° (41x27,5 см), пергамент, мастило, цинобер, боје, злато, инвентарски број: Ф.550. ОСРК. Ф.п.1.83);

„слике и скице Николаја Константиновича Рериха” (у даљем тексту - слике Николаја Рериха) - слике Николаја Рериха које се чувају у Народном музеју у Београду, и то:

„Свети гости. (Добри посетиоци)”. Платно, уље. Димензије: 103 x 174 см (са рамом); 81 x 152,5 см (без рама); 82 x 153,5 см (по сликарском оквиру за разапињање платна). Инвентарски број 849;

„Берендеј. Село. (Насеље Берендејева)”. 1919. Платно, уље. Димензије: 69 x 100 см (са рамом); 61 x 91 см (без рама). Инвентарски број 853;

„Звоњење. (Зов звона)”. 1918 (1919?). Шперплоча, уље. Димензије: 56 x 87 см (са рамом); 49 x 80см (по провидном оквиру); 48,5 x 78,5 см (без рама). Инвентарски број 893;

„Бургустан на Кавказу” (Бургустан. Кавказ)“ (из серије „Кавкаске студије”). 1913 (?). Картон, уље. Димензије: 51,5 x 93 см (са рамом); 44,1 x 86,1 см (по провидном оквиру); 42,5 x 84 см (без рама). Инвентарски број 894;

„Свети Сергије (преподобни Сергиј Радоњешки)”. 1922. Платно, уље. Димензије: 53,2 x 79,5 см (са рамом); 50,5 x 76,5 см (без рама). Инвентарски број 919;

„Нацрт женског костима за „Сњегурочку”. 1908/1921. Картон, темпера,

оловка, пастел (?). Димензије: 70 x 33,5 см (са рамом); 61 x 24,6 см (без рама).
Инвентарски број 933;

„Нацрт женског костима за оперу „Сњегурочку“, 1908/1921. Картон, темпера, оловка, пастел (?). Димензије: 70 x 34 см (са рамом); 61 x 24,5 см (без рама). Инвентарски број 934.

Члан 2.

1. Руска Страна предаје српској Страни у Београду (Република Србија) лист Мирослављевог јеванђеља, а српска Страна предаје руској Страни у Москви (Руска Федерација) слике Николаја Рериха.

2. Предаја листа Мирослављевог јеванђеља и слика Николаја Рериха обавља се у року од месец дана од дана ступања овог Споразума на снагу, и мора да буде завршена у том року. Предаја се обавља на основу обостраних записника о примопредаји. Коначна предаја листа Мирослављевог јеванђеља и слика Николаја Рериха се обавља на основу посебног коначног записника.

3. Записник о примопредаји листа Мирослављевог јеванђеља потписују овлашћени представници Министарства културе и информисања Републике Србије и Министарства културе Руске Федерације, руске библиотеке.

Записник о примопредаји слика Николаја Рериха потписују овлашћени представници Министарства културе и информисања Републике Србије, српског музеја и Министарства културе Руске Федерације.

Коначни записник о примопредаји листа Мирослављевог јеванђеља и слика Николаја Рериха потписују овлашћени представници Министарства културе и информисања Републике Србије и Министарства културе Руске Федерације после потписивања обостраних записника о примопредаји.

Члан 3.

1. Руска Страна обавља осигурање листа Мирослављевог јеванђеља, његов превоз од руске библиотеке до места чувања на територији Републике Србије, уз предузимање неопходних и довољних мера заштите, и финансира све повезане трошкове до момента потписивања одговарајућег записника о примопредаји.

Српска Страна обавља осигурање слика Николаја Рериха, њихов превоз од српског музеја до места чувања на територији Руске Федерације, уз предузимање неопходних и довољних мера заштите, и финансира повезане трошкове до момента потписивања одговарајућег записника о примопредаји.

2. Српска Страна сноси трошкове куповине материјала који се користе за паковање слика Николаја Рериха. Српска Страна бира референтну фирму са искуством у превозу културних вредности. Српска Страна сноси одговорност за квалитет материјала за паковање, за услуге превоза и за чување слика Николаја Рериха.

3. Паковање листа Мирослављевог јеванђеља обављају радници руске библиотеке у присуству овлашћених представника Министарства културе и информисања Републике Србије и Министарства културе Руске Федерације.

Паковање слика Николаја Рериха обављају радници српског музеја у присуству овлашћених представника Министарства културе и информисања Републике Србије и Министарства културе Руске Федерације.

Члан 4.

1. Од момента потписивања одговарајућег записника о примопредаји српска Страна сноси одговорност за предати лист Мирослављевог јеванђеља,

као и све ризике везане за његову очуваност, укључујући ризик његове случајне пропасти.

Од момента потписивања одговарајућег записника о примопредаји руска Страна сноси одговорност за предате слике Николаја Рериха, као и све ризике везане за њихову очуваност, укључујући ризик њихове случајне пропасти.

2. Од момента потписивања завршног записника српска Страна везано за лист Мирослављевог јеванђеља неће имати било какву врсту рекламација против Руске Федерације и њених физичких и правних лица.

Од момента потписивања завршног записника руска Страна везано за слике Николаја Рериха неће имати било какву врсту рекламација против Републике Србије и њених физичких и правних лица.

Члан 5.

Лист Мирослављевог јеванђеља приликом извоза из Руске Федерације и увоза у Републику Србију у складу са овим Споразумом не подлеже плаћању царина, пореза и других дажбина. Руска Страна пре потписивања одговарајућег записника о примопредаји од стране Страна издаје неопходне дозволе за извоз листа Мирослављевог јеванђеља.

Слике Николаја Рериха приликом извоза из Републике Србије и увоза у Руску Федерацију у складу са овим Споразумом не подлежу плаћању царина, пореза и других дажбина. Српска Страна пре потписивања одговарајућег записника о примопредаји од стране Страна издаје неопходне дозволе за извоз слика Николаја Рериха.

Члан 6.

Неслагања у тумачењу или примени овог Споразума, која могу да настану између Страна, решаваће се дипломатским путем.

Члан 7.

Овај Споразум подлеже потврђивању и ступа на снагу првог дана у месецу који следи после датума када Стране размене инструменте о потврђивању.

Сачињено у Београду, 19.10.2019. године, у два примерка, сваки на српском и руском језику, при чему су оба текста подједнако веродостојна.

**За Владу
Републике Србије**

**За Владу
Руске Федерације**

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење Закона

Уставни основ за доношење Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о предаји Петербуршког листа Мирослављевог јеванђеља Републици Србији и слика Николаја Константиновича Рериха Руској Федерацији, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије по коме Република Србија потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. Разлози за потврђивање споразума

Комплетирање најстаријег српског ћириличног рукописа „Мирослављево јеванђеље“, које се чува у Народном музеју у Београду, са недостајућим листом бр. 166. је од изузетног интереса за Републику Србију и представља највиши приоритет културне политике.

Одлуком о утврђивању старе и ретке књиге од изузетног значаја (Сл. гласник СРС бр. 54/79) Мирослављево јеванђеље је утврђено за културно добро од изузетног значаја старе и ретке књиге наведене у Листи старе и ретке књиге – редни број 1. до 486. Мирослављево јеванђеље, по свом саставу јеванђелистар, писано је на старословенском језику, српске редакције и рашке ортографије. Садржи близу 300 минијатура романичког стила, богато украшених златом.

Године 1845/46. манастир Хиландар посетила је руска духовна мисија на челу са архиепископом и научником, Порфиријем Успенским. Успенски, иначе љубитељ и колекционар старих рукописа, је фасциниран изгледом Мирослављевог јеванђеља 166. лист истог однео са собом. На овом листу се налазе чтенија за 7. (20.) јануар, празник Светог Јована Крститеља, украшена иницијалом са ликом Вавилонске блуднице – метафором за злу Иродијаду, жену цара Ирода, која од мужа захтева главу светог Јована. Тај лист се од 1846. до 1883. године налазио у Кијеву, а након тога је пренесен у Императорску јавну библиотеку. Лист бр. 166 „Мирослављевог јеванђеља“ тј. „Петербуршки лист Мирослављевог јеванђеља“ се чува у федералној државној буџетској установи „Руска национална библиотека“ под инвентарским бројем: Ф.550. ОСРК. Ф.п.1.83.

С друге стране, према Архиви Народног музеја, 14 слика Николаја Рериха, за које се не може утврдити правни основ по коме се налазе у нашој земљи, су се првобитно налазиле у Музеју савремене уметности, да би 1933. године била донета Одлука да се слике уступе Историјско-уметничком музеју, Музеју кнеза Павла односно Народном музеју у Београду. Године 1951. расходовано је седам дела са списка од 14 радова Николаја Рериха, јер је реч о репродукцијама (Одлука комисије од 21. маја 1951.). Дела су предата ради прављења Сале која би била посвећена Николају Рериху која се није реализовала. Седам дела Николаја Рериха се не налазе у оквиру сталне поставке Народног музеја у Београду. У питању су слике и скице Николаја Константиновича Рериха и то: „Свети гости (Добри посетиоци)“, Инвентарски број 849; „Село Берендеј (Насеље Берендејева)“, Инвентарски број 853; „Звоњење (Зов звона)“, Инвентарски број 893; „Бургустан на Кавказу“ из серије Кавкаске студије. Инвентарски број 894; „Свети Сергије (преподобни Сергиј Радоњешки)“, Инвентарски број 919; Нацрт женског костима за „Сњегурочку“, Инвентарски број 933; Нацрт женског костима за оперу „Сњегурочку“.

Инвентарски број 934.

С обзиром да су слике близу девет деценија биле чуване у Народном музеју можемо сматрати да је у интересу српске културе да делови њеног сећања буду представљени и популаризовани на светској уметничкој сцени. Предајом Листа бр. 166 „Мирослављевог јеванђеља” културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и истовремено споменик светске баштине уписан на листу УНЕСКОа – Памћење света, биће поново целовит, док ће се предајом седам дела Николаја Рериха Руској Федерацији употпунити колекција будућег руског музеја посвећеног овом великом уметнику. На овај начин кроз историјат предмета сачуваће се културни траг да је близу девет деценија Народни музеј у Београду чувао и бринуо се о Рериховим делима док је више од век и по Руска национална библиотека чувала и бринула о Листу бр. 166 Мирослављевог јеванђеља.

Сматрамо да је овај чин узајамне предаје јединствени акт добре воље и симболична потврда добрих односа наше две земље. Трајан повратак и излагање Рерихових дела у домицилној средини је сразмерно нашем интересу да се након више од стоседамдесет година лист Мирослављевог јеванђеља трајно врати у своју матичну државу.

Споразум је усаглашен дипломатским путем.

III. Финансијске обавезе које настају извршавањем Споразума

Извршавањем Споразума не настају финансијске обавезе за Републику Србију.

IV. Процена потребних финансијских средстава за извршавање споразума

Имајући у виду да су Споразумом предвиђене акције и активности у надлежности Министарства културе и информисања и Народног музеја у Београду, финансијска средства за њихову реализацију у износу 1.052.700 динара биће планирана у буџету Министарства културе и информисања за 2020. годину, а за текућу 2019. и 2021. годину финансијска средства нису потребна.